

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 10

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS- 12

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 17

Iranas: ES nustatė naują ribojamųjų priemonių režimą ir naujas ribojamąsias priemones dėl karinės paramos Sirijai ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą

2023 m. liepos 20 d. Taryba nustatė **naują ribojamųjų priemonių režimą** dėl Irano karinės paramos Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą.

Šiuo nauju režimu **uždraudžiama** iš Europos Sąjungos į Iraną **eksportuoti komponentus, naudojamus bepiločių orlaivių (UAV) konstravimui ir gamybai**. Jame taip pat numatyti **kelionių apribojimai** ir **turto išaldymo priemonės**, kurios gali būti taikomos asmenims, atsakingiems už Irano bepiločių orlaivių programą, ją remiantiems ar su ja susijusiems.

2023 m. liepos 20 d. Taryba taip pat nusprendė įtraukti **šešis Irano asmenis** į sąrašą pagal **du jau galiojančius sankcijų režimus** dėl Irano karinės paramos Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą (bepiločiai orlaiviai) ir Sirijos režimui (oro gynybos sistemos).

Atitinkamai priimti Tarybos Sprendimas (BUSP) **2023/1501** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1496** bei Tarybos Įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) **2023/1503** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1498**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Iran: EU adopts new restrictive measures for military support to Syria and Russia's war of aggression against Ukraine - Consilium \(europa.eu\)](https://consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/07/20230720-iran-restrictive-measures/).

Europos Komisijos DUK atnaujinimai

2023 m. birželio 30 d. Europos Komisija paskelbė atnaujintą DUK:

- **dėl naftos kainos viršutinės ribos**

Atnaujintuose DUK atkreipiamas dėmesys, kad **konkreiems projektams, kurie yra būtini tam tikrų trečiųjų šalių energetiniam saugumui užtikrinti, gali būti netaikoma naftos kainų viršutinė riba**. Dabartinis Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 3n straipsnio 6 dalies c punkte nurodytų projektų, kuriems taikoma išimtis, sąrašas pateiktas XXIX priede.

Taip pat DUK nurodoma, kad **įrangos ar paslaugų, skirtų padėti atlikti perkėlimo iš laivo į laivą operacijas** (angl. ship-to-ship transfers), **teikimas patenka į draudimo teikti techninę pagalbą laivams, kuriais gabenama rusiška žalia nafta ar naftos produktai, taikymo sritį**, įskaitant perdavimą iš laivo į laivą.

- **dėl žemės transporto**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad po 11-ojo sankcijų paketo Rusijai paskelbimo, Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 3l straipsnyje numatytu **draudimo vežti kelių transportu išplėtimu siekiama kovoti su kelių transporto priemonių sankcijų vengimu**, kai bendrovės naudoja Rusijoje registruotas priekabas ir puspriekabas, kurios tempiamos sunkvežimiais kurie patys nebūtinai yra registruoti Rusijoje. Papildomai pažymima, kad vadovaujantis Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 3l straipsnio 1a dalimi, draudžiama kelių transporto bendrovėms vežti krovinius Europos Sąjungoje, Rusijoje registruotomis priekabomis ar puspriekabėmis, įskaitant atvejus, kai jos tempiamos „kitose šalyse“ registruotais sunkvežimiais. **„Kita šalis“ šiuo atveju reiškia bet kurią šalį, kuri nėra Rusija**, ar tai būtų valstybė narė, ar trečioji šalis.

- dėl paslaugų teikimo

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad **nedraudžiama teikti paslaugas ne Rusijos subjektams**, t.y. ne Rusijoje įsteigtiems subjektams, net jei jie yra Rusijoje įsteigtų subjektų dukterinės įmonės. Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnyje vartojama **sąvoka „netiesiogiai“** reiškia, kad ES paslaugų teikėjui draudžiama teikti 5n straipsnyje nurodytas paslaugas ES ar kitiems ne Rusijos subjektams, kurie yra Rusijoje įsteigtų subjektų patronuojamosios įmonės, jei šios paslaugos iš tikrųjų būtų naudingos Rusijoje įsteigta patronuojančiajai įmonei.

Papildomai pažymima, kad ES subjektai negali teikti paslaugų Rusijoje įsisteigusiems subjektams, todėl ES subjektai negali naudotis **užsakomosiomis paslaugomis** (angl. outsourced services), draudžiamoms paslaugoms teikti, nes tai gali būti laikoma **netiesioginiu** šių **paslaugų teikimu**. DUK taip pat atkreipiamas dėmesys į tai, kad **„debesijos paslaugos“** nepatenka į „IT konsultavimo paslaugų“ apibrėžtį, pateiktą Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnio 2 dalyje, todėl joms **netaikomas atitinkamas draudimas**.

Atnaujintuose DUK taip pat nurodoma, kad draudimas teikti IT konsultavimo paslaugas taikomas jau esamų programinės įrangos produktų, programų ar sistemų techninės pagalbos ar priežiūros paslaugoms, jei netaikoma 5n straipsnio išimtis. Atitinkamai **techninės priežiūros paslaugos** taip pat **patenka** į „IT konsultacinių paslaugų“ **taikymo sritį**.

- dėl valstybinių įmonių

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 **5aa straipsnis netaikomas** bendrovėms, kuriose Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XIX priede išvardytam subjektui ar subjektams priklauso mažumos akcijų paketas (XIX priede nurodytam subjektui tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso mažiau 50% nuosavybės teisės), išskyrus atvejus, kai nustatoma, kad tokia **bendrovė veikia** XIX priede nurodyto **subjekto vardu** arba jo **nurodymu** (5aa straipsnio 1 dalies c punktas).

Todėl kiekvienu konkrečiu atveju būtina įvertinti, ar tokia **mažumos nuosavybės teise valdoma bendrovė** tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 50% akcijų arba ar ji veikia XIX priede nurodyto subjekto vardu ar jo nurodymu. Be to, tai, kad XIX priede nurodytas subjektas turi mažumos akcijų paketą bendrovėje, net jei tokia bendrovė vykdo Rusijoje esantį projektą, nereiškia, kad ES veiklos vykdytojas automatiškai „tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvautų sandoriuose“ su XIX priede nurodytu asmeniu arba su subjektu, veikiančiu to subjekto vardu ar jo nurodymu. Tokiu atveju reikia atlikti kiekvieno **sandorio individualų vertinimą**.

- dėl investicinių fondų

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad **„kolektyvinio investavimo subjektų“ sąvoka**, kaip apibrėžta Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5f straipsnyje neapima ir skiriasi nuo **„perleidžiamųjų vertybinių popierių“ sąvokos**, taip kaip ši apibrėžta Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 1 straipsnio f punkte.

- dėl vertybinių popierių pardavimo

Atnaujintame DUK nurodoma, kad Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 5f straipsnyje nustatytas draudimas taikomas **perleidžiamiems tiek valstybinių, tiek privačių bendrovių išleistiems vertybiniais popieriams**. Šia nuostata siekiama išvengti kitų reglamente nustatytų refinansavimo draudimų apėjimo, apribojant bet kurio Rusijos fizinio ar juridinio asmens, subjekto ar organizacijos galimybę naudotis vertybiniais popieriais, išreikštais valstybės narės oficialia valiuta.

- **dėl sankcijų apėjimo ir išsamaus deramo patikrinimo**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad nacionalinės kompetentingos institucijos, vertindamos ir priimdamos sprendimą dėl prašymo išduoti leidimą, numatytą pagal Tarybos Reglamentuose (ES) Nr. 269/2014 arba Nr. 833/2014 numatytas leidžiančias nukrypti nuostatas, **privalo atsižvelgti į galimus sankcijų apėjimo požymius**. Todėl nacionalinė kompetentinga institucija gali nuspręsti atmesti prašymą išduoti leidimą dėl įvairių priežasčių, be kita ko, remdamasi pagrįstais įtarimais, kad leidimas bus naudojamas sankcijoms apeiti.

Taip gali būti, pavyzdžiui, kai nacionalinė kompetentinga institucija turi informacijos (gautos iš konfidencialių ar viešų šaltinių), leidžiančios manyti, kad viena iš sandorio, kuriam taikomas leidimas, šalių vengia sankcijų arba kad **tam tikri sandorių elementai yra įtartini** (pvz., kaina yra neįprastai maža arba negalima nustatyti vienos ar kelių šalių tapatybių).

- **dėl naftos importo**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3m straipsnio 2 dalis **netaikoma vamzdyno ir susijusios infrastruktūros Rusijoje eksploatavimui ir priežiūrai**, net jei juo transportuojama nafta ar naftos produktai.

Nurodyto reglamento 3m straipsnis susijęs su technine pagalba, tarpininkavimo paslaugomis, finansavimu ar finansine pagalba arba bet kokiomis kitomis paslaugomis, susijusiomis su naftos ir naftos produktų importu, perdavimu ar pirkimu, jei jie yra kilę iš Rusijos arba eksportuojami iš Rusijos, o ne su vamzdynais, kuriais jie transportuojami (ir susijusia infrastruktūra, būtina tokiam transportavimui), nes **jie nėra išvardyti XXV priede**.

Papildomai nurodoma, kad šiuo metu **nėra jokių galiojančių apribojimų importuoti naftą į Europos Sąjungą naftotiekiu iš trečiosios šalies** (kitos šalies, nei Rusija), kuri būtų tranzitu gabenama per Rusiją, naudojantis jos infrastruktūra. 3m straipsnis taikomas **tik iš Rusijos kilusiai arba iš jos eksportuojamai naftai**. Tačiau jei trečiosios šalies kilmės nafta maišoma su Rusijos kilmės nafta, turėtų būti taikomas DUK dėl naftos importo 2 klausime nurodytas vertinimo metodas.

- **dėl centrinių vertybinių popierių depozitoriumų**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad vadovaujantis Reglamento Nr. 833/2014 5e ir 5f straipsniais, **ES centriniams vertybinių popierių depozitoriumams** draudžiama teikti bet kokias paslaugas, susijusias su perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais, išleistais po 2022 m. balandžio 12 d., parduoti perleidžiamus vertybinius popierius, denominuotus bet kuria oficialia valstybės narės valiuta, išleistus po 2022 m. balandžio 12 d., arba denominuotus bet kuria kita valiuta, išleistus po 2023 m. rugpjūčio 6 d., arba kolektyvinio investavimo subjektų, teikiančių tokių vertybinių popierių pozicijas, investicinius vienetus bet kuriam Rusijos piliečiui ar fiziniam asmeniui, gyvenančiam Rusijoje, arba bet kuriam Rusijoje įsisteigusiam juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai.

Pažymėtina, kad Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 5e straipsnis taikomas **visiems perleidžiamiesiems vertybiniais popieriams**, išleistiems po 2022 m. balandžio 12 d., o 5f straipsnis - visiems perleidžiamiesiems vertybiniais popieriams, išreikštiems bet kuria oficialia valstybės narės valiuta išleistiems po 2022 m. balandžio 12 d., arba bet kuria kita valiuta išreikštiems ir išleistiems po **2023 m. rugpjūčio 6 d.** Tai, kad atitinkamas akcijas išleido ne Rusijos piliečiai, neturi įtakos šių straipsnių taikymui.

- **dėl draudimo ir perdraudimo**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad po 2022 m. gruodžio 5 d. (žalios naftos atveju) ir po 2023 m. vasario 5 d. (naftos produktų atveju), ES veiklos vykdytojai gali apdrausti **tik Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 XXV priede nurodytų prekių gabenimą jūra į trečiąsias šalis**, jei tokios prekės buvo įsigytos už 3n straipsnyje nustatytą kainos viršutinę ribą arba už mažesnę kainą.

Papildomai pažymima, kad Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 3m straipsnyje nustatyti **pranešimo reikalavimai draudimo ir (arba) perdraudimo paslaugas teikiantiems ES operatoriams netaikomi**.

2023 m. liepos 6 d. Europos Komisija paskelbė atnaujintą DUK:

- **dėl dvejojo naudojimo ir pažangiųjų technologijų prekėms taikomų eksporto ribojimų**

ES ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti įdiegę **tinkamas deramo patikrinimo procedūras**, kad užtikrintų, jog jų eksportuojamos prekės nebūtų **nukreiptos į Rusiją**. Tai galėtų būti, pavyzdžiui, sutarties su trečiosios šalies verslo partneriu sąlygos, numatančios atsakomybę, jei pastarasis reeksportuotų prekes į Rusiją, taip pat **ex post patikrinimai**.

Pažymėtina, kad Komisija stebi, kaip valstybės narės įgyvendina ir vykdo sankcijas. Jei iš ES į trečiąją šalį eksportuota prekė, kuriai taikomos sankcijos, reeksportuojama į Rusiją, kompetentingos institucijos gali laikyti Sankcijų reglamento pažeidimu tai, kad ES eksportuotojas neatliko tinkamo deramo patikrinimo.

Be to, Komisijos tarnybos, derindamos veiksmus su tarptautiniais partneriais, **paskelbė** dvejojo naudojimo prekių ir pažangiųjų technologijų prekių, kurių eksportas į Rusiją draudžiamas pagal Reglamentą Nr. 833/2014 ir kurios naudojamos Rusijos karinėse sistemose, esančiose mūšio lauke Ukrainoje, arba yra labai svarbios tų Rusijos karinių sistemų kūrimui, gamybai ar naudojimui, **sąrašą**. Tai **elektroniniai komponentai**, pavyzdžiui, integriniai grandynai ir radijo dažnių siųstuvų moduliai, taip pat mūšio lauke rastų spausdintinių plokščių elektroninių komponentų gamybai ir bandymams būtini elementai.

- **dėl Rusijos Centrinio banko**

Atnaujintuose DUK nurodoma, kad Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 5a straipsnio 4a dalyje reikalaujama **teikti ataskaitas apie Rusijos centrinio banko** ir juridinio asmens, subjekto ar įstaigos, veikiančių jo vardu ar jo nurodymu, **turtą**. Pavyzdžiui, apie Rusijos subjekto išleistą obligaciją, kuri priklauso ES įsikūrusio subjekto klientui, šis subjektas neprivalo pranešti. Jei tokia obligacija yra įšaldyta, nes jos savininkui yra taikomos sankcijos pagal Tarybos Reglamentą (ES) Nr. 269/2014, turėtų būti taikoma **atitinkama atskaitomybė**, numatyta Tarybos Reglamente Nr. 269/2014.

Papildomai pažymima, kad tik tie operatoriai, kurie iš tikrųjų įšaldė Rusijos centrinio banko turtą, turi apie jį pranešti.

- **dėl aviacijos**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 12b straipsnio 1 dalis leidžia kompetentingoms institucijoms, nukrypstant nuo 3c straipsnio, leisti parduoti, tiekti ar perduoti XI priede išvardytas prekes ir technologijas (įskaitant orlaivius) iki **2023 m. gruodžio 31 d.**: (i) pardavimui iš Rusijos arba ii) verslo veiklos Rusijoje nutraukimui. Tokios leidžiančios nukrypti nuostatos tikslas - sudaryti palankesnes sąlygas ES ekonominės veiklos vykdytojams **skubiai pasitraukti iš Rusijos rinkos**.

Ši leidžianti nukrypti nuostata **nesuteikia teisės** kompetentingoms institucijoms leisti parduoti Rusijoje prarastus išnuomotus orlaivius Rusijos subjektams, t.y. orlaivius, kurie lieka Rusijoje prieš jų savininko, kuris nėra Rusijos pilietis, valią ir nepaisant pastarojo reikalavimo juos grąžinti.

Pažymėtina, kad orlaivio nuoma Rusijos asmeniui **nelaikoma investicija** Rusijoje. Todėl orlaivių savininkai ir (arba) nuomotojai negali būti laikomi pasitraukiančiais iš Rusijos rinkos vien dėl to, kad jie nutraukė orlaivių tiekimą šiai šaliai dėl sankcijų, įpareigojančių juos tai daryti nuo 2022 m. vasario 26 d. naujų sutarčių atveju ir nuo kovo 28 d. anksčiau sudarytų sutarčių atveju.

- **dėl intelektinės nuosavybės teisių**

Atnaujintame DUK nurodoma, kad vadovaujantis Tarybos Reglamento Nr. 833/2014 2 straipsnio 2 dalies c punktu, 2a straipsnio 2 dalies c punktu, 2aa straipsnio 2 dalies c punktu, 3 straipsnio 2 dalies c punktu, 3b straipsnio 2 dalies c punktu, 3c straipsnio 4 dalies c punktu, 3f straipsnio 2 dalies c punktu, 3h straipsnio 2 dalies c punktu ir 3k straipsnio 2 dalies c punktu draudžiama parduoti, licencijuoti ar bet koku kitu būdu perduoti intelektines nuosavybes teises (INT) ar komercines paslaptis, taip pat suteikti teisę naudotis ar pakartotinai naudoti bet kokią medžiagą ar informaciją, saugomą INT ar sudarančią komercinę paslaptį, jei ji naudojama su tuose straipsniuose nurodytomis prekėmis ir technologijomis.

Šie apribojimai **taikomi neatsižvelgiant į tai**, ar INT arba komercinė paslaptis yra įregistruota ES, valstybės narės ar trečiosios šalies intelektinės nuosavybės tarnyboje, ar kitaip saugoma pagal ES, valstybės narės ar trečiosios šalies teisę.

2023 m. liepos 18 d. Europos Komisija paskelbė atnaujintą DUK:

- **dėl sankcionuotų prekių importo, pirkimo ir perdavimo**

Atnaujintame DUK nurodoma, Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 3 straipsnio g punkto d papunkčiu draudžiama Sąjungoje importuoti arba pirkti gaminius, perdirbtus trečiojoje šalyje naudojant Rusijos kilmės geležies ir plieno žaliavas.

Siekiant užtikrinti, kad draudimas būtų įgyvendintas, tame pačiame straipsnyje nustatomas **įpareigojimas ES importuotojui pateikti įrodymus apie geležies ir plieno žaliavų**, naudojamų trečiojoje šalyje į Sąjungą importuojamiems geležies ir plieno gaminiams perdirbti, **kilmės šalį**. Atitinkamai atnaujintame DUK išvardijami dokumentai, kurie gali būti laikomi **pakankamais įrodymais**, patvirtinančiais geležies ar plieno, naudojamų kaip žaliava, kilmės šalį.

- **dėl žiniasklaidos**

Pateiktame DUK atnaujinti nacionalinių reguliavimo institucijų interneto svetainių sąrašai, kuriuose galite rasti **blokuotų domenų ir subdomenų** sąrašus.

- **konsoliduota DUK versija** (atnaujinta 2023.07.18).

Žmogaus teisių pažeidimai: ES į sąrašą įtraukė 18 asmenų ir penkis subjektus

2023 m. liepos 20 d. Taryba pagal **ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą** nustatė ribojamąsias priemones **18 asmenų ir penkiems subjektams**, atsakingiems už šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus Afganistane, Pietų Sudane, Centrinės Afrikos Respublikoje, Ukrainoje ir Rusijoje.

Be to, ES nustatė ribojamąsias priemones **dvylikai kitų asmenų ir penkiems subjektams**, atsakingiems už šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus **Rusijoje**. Šios priemonės taikomos ir tiems, kurie atsakingi už politiškai motyvuotus sprendimus, nukreiptus prieš opozicijos politikus, **Aleksejų Navalną ir Vladimirą Kara-Murzą**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Žmogaus teisių pažeidimai: ES į sąrašą įtraukė 18 asmenų ir penkis subjektus, atsakingus už smurtą dėl lyties ir susijusius su A. Navalno ir Kara-Murzos bylomis - Consilium \(europa.eu\)](#)

Iranas: nustatytos naujos ribojamosios priemonės asmenims

2023 m. birželio 26 d. Taryba nusprendė nustatyti **devintąjį ribojamųjų priemonių paketą** dar **7 asmenims**, atsakingiems už šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus Irane.

Atitinkamai priimti Tarybos Įgyvendinimo Sprendimas (BUSP) **2023/1299** ir Tarybos Įgyvendinimo Reglamentas (ES) **2023/1298**.

Ribojamosios priemonės dabar taikomos iš viso **223 asmenims ir 37 subjektams**. Jos apima **turto išaldymą, draudimą atvykti** į Europos Sąjungą ir **draudimą leisti** į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams **naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais**. Taip pat uždrausta į Iraną eksportuoti įrangą, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms, ir telekomunikacijų stebėsenos įrangą.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Iranas: Taryba nustatė ribojamąsias priemones septyniems asmenims dėl šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų - Consilium](#)

Europos Bankininkystės Taryba paskelbė nuomonę dėl kovos su pinigų plovimu, kovos su sukčiavimu ir kitu susijusių rizikų

2023 m. liepos 13 d. Europos Bankininkystės Institucija (EBI) paskelbė **ketvirtąją** kas dvejus metus rengiamą nuomonę dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų, kuriose aptariamos ir rizikos, turinčios įtakos **ES sankcijų veiksmingumui**. Atitinkamai EBI nuomonėje nurodoma, kad:

- tarp apklaustų finansų rinkos dalyvių paplitę **sankcijų tikrinimo sistemų trūkumai**;
- esama trūkumų nustatant **galutinę faktinę nuosavybę**, o tai mažina ES sankcijų režimo veiksmingumą; ir
- egzistuoja rizika, kad **sankcijos bus pažeistos dėl ES Komisijos siūlomo reglamento dėl momentinių kredito pervedimų**, pagal kurį mokėjimo paslaugų teikėjai, siūlantys momentinius mokėjimus, privalėtų tikrinti klientus tik po to kai jiems nustatomos sankcijos arba bent kartą per dieną, o ne tikrinti kiekvieną atskirą operaciją (tačiau siūlomas reglamentas neturėtų įtakos mokėjimo paslaugų teikėjų pareigoms, kylančioms iš ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu teisės aktų).

ES nustatė septintąjį sankcijų paketą Myanmarui

2023 m. liepos 20 d. Taryba, reaguodama į tebesitęsiantį smurto eskalavimą, šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus ir grėsmes taikai, saugumui ir stabilumui Mianmаре, nustatė **septintą ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Mianmаре paketą**. Jos taikomos **šešioms asmenims ir vienam subjektui**.

ES ribojamosios priemonės dabar taikomos iš viso **99 asmenims ir 19 subjektų**. Į sąrašą įtrauktiems asmenims taikomas **turto įšaldymas ir draudimas keliauti**, todėl jie negali atvykti į ES teritoriją ar vykti per ją tranzitu. Be to, ES asmenims ir subjektams **draudžiama teikti lėšas** įtrauktiesiems į sąrašą.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Mianmaras / Birma: ES nustatė septintąjį sankcijų paketą šešioms asmenims ir vienam subjektui - Consilium \(europa.eu\)](#).

ESTT nepanaikino sankcijų Baltarusijos statybų bendrovei

2023 m. birželio 28 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT) **atsisakė panaikinti sankcijas Baltarusijos statybų bendrovei „Dana Astra“**, priklausančiai Serbijos verslininkams broliams Karičiams. Šie asmenys nesėkmingai bandė įrodyti, kad „Dana Astra“ nepalaiko ryšių su Baltarusijos valdžios institucijomis.

„Dana Astra“ yra Baltarusijos bendrovės „Dana Holdings“, kurios savininkai laikomi artimais Aleksandrui Lukašenkai, padalinys. Pažymėtina, kad po 2020 m. įvykių bendrovei „Dana Holdings“ ir jos patronuojamosioms bendrovėms buvo nustatomos ES ir JAV sankcijos.

ESTT sprendime nurodoma, kad atsižvelgiant į verslo aplinką ir ekonominę realybę Baltarusijoje, tokio masto operacijos, kokias vykdė pareiškėjas, yra neįmanomos be Lukašenkos režimo pritarimo. „Dana Astra“ savininkai atitinkamai vis tik teigė, kad bendrovės **ekonominė sėkmė nesusijusi su Baltarusijos režimu**, o yra savalaikių kapitalo investicijų, atliktų į sparčiai augančią Baltarusijos nekilnojamojo turto rinką, rezultatas, kurį lėmė novatoriškas ir pelningas verslo modelis, paremtas rinkos ekonomika.

ESTT Sprendimas (anglų k.): [CURIA - Documents \(europa.eu\)](#).

Europos Parlamentas patvirtino derybinę poziciją dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus

2023 m. liepos 6 d. Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komiteto nariai **pritarė derybinei pozicijai** dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus. Šia direktyva būtų nustatyta bendra ribojamųjų priemonių pažeidimų apibrėžtis ir minimalios baudmės, siekiant užtikrinti, kad už juos būtų baudžiama kaip už nusikalstamas veikas visoje ES.

Pagal siūlomą direktyvą ribojamųjų priemonių pažeidimai būtų tokie, kaip lėšų neįšaldymas arba kelionių draudimų nesilaikymas, arba verslo vykdymas su šalių, kurioms taikomos sankcijos, valstybiniais subjektais. Europos Parlamento nariai taip pat balsavo už tai, kad būtų patikslintas veiklos, kuri laikoma sankcijų vengimu, sąrašas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [EU sanctions: new law to crack down on violations | News | European Parliament \(europa.eu\)](#).

2023 m. liepos 12 d. Bendrasis Teismas atmetė IFIC Holding ieškinį. „IFIC Holding AG“ (toliau - IFIC) yra Vokietijos bendrovė, kurios akcijas netiesiogiai valdo Irano valstybė ir kuri pati turi akcijų įvairiose Vokietijos įmonėse, todėl turi teisę į dividendus. „Clearstream Banking AG“ yra vienintelis Vokietijoje įgaliojamas vertybinių popierių depozitoriumas.

Jungtinėms Valstijoms 2018 m. lapkričio mėn. IFIC įtraukus į JAV SDN sąrašą, „Clearstream Banking“ nutraukė dividendų mokėjimą IFIC ir užblokavo šiuos dividendus atskiroje sąskaitoje. 2020 m. balandžio 28 d., gavusi „Clearstream Banking“ prašymą išduoti leidimą, kaip apibrėžta Reglamento Nr. 2271/96 5 straipsnio antroje pastraipoje, Komisija priėmė įgyvendinimo sprendimą *C(2020) 2813 final*, kuriuo leido šiam bankui laikytis tam tikrų JAV įstatymų, susijusių su ieškovės vertybiniais popieriais ar lėšomis, 12 mėnesių laikotarpiui.

Šis leidimas buvo pratęstas 2021 ir 2022 m. įgyvendinimo sprendimais *C(2021) 3021 final* ir *C(2022) 2775 final*.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes ir remiantis SESV 263 straipsniu, IFIC prašė Teisingumo Teismo panaikinti Komisijos sprendimus, priimtus „Clearstream Banking“ prašymu.

Bendrasis Teismas atmetė IFIC ieškinį ir kartu pasisakė dėl naujų teisės klausimų, susijusių su Reglamentu Nr. 2271/96. Visų pirma, Bendrojo Teismo nuomone, ginčijami sprendimai **neturi atgalinio veikimo galios** ir Komisija nepadarė vertinimo klaidos, neatsižvelgdama į ieškovės interesus ir neišnagrinėdama, ar egzistuoja kitos alternatyvos.

Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad ieškovės teisės būti išklaustyta apribojimas Komisijai priimant šiuos sprendimus, atsižvelgiant į Reglamentu Nr. 2271/96 siekiamus tikslus, buvo **būtinasis ir proporcingasis**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [The General Court confirms the Commission's decisions authorising Clearstream Banking AG to comply with US sanctions imposed on Iran \(europa.eu\)](#)

Vyriausiojo įgaliojimo pareiškimas dėl tam tikrų trečiųjų šalių prisijungimo prie ES nustatyto 11-ojo sankcijų paketo Rusijai

2023 m. birželio 23 d. ES Taryba priėmė Tarybos Sprendimą ([BUSP](#)) [2023/1217](#), kuriuo iš dalies yra keičiamas Sprendimas [2014/512/BUSP](#) tam, kad ES galėtų imtis tolesnių veiksmų, kuriais būtų užkirstas kelias sankcijų apėjimui. Tarybos sprendimu taip pat nustatytos papildomos ribojamosios priemonės.

ES šalys-kandidatės (Šiaurės Makedonija, Juodkalnija, Albanija, Ukraina bei Bosnija ir Hercegovina) bei Europos Laisvosios Prekybos Asociacijos narės (angl. EFTA) (Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija) bei Europos Ekonominei Erdvei priklausančios valstybės taip pat prisijungė prie šio Tarybos Sprendimo.

Jos įsipareigojo užtikrinti, kad jų vykdoma nacionalinės politika atitiktų šį Tarybos Sprendimą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Statement by the High Representative on behalf of the European Union on the alignment of certain third countries with Council Decision \(CFSP\) 2023/1217 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine - Consilium \(europa.eu\)](#)

Lietuvos muitinė primena: nuo liepos 17 dienos įsigaliojo reikalavimai eksportui ir reeksportui sienos perėjimo punktuose

Lietuvos muitinė primena, kad nuo **2023 m. liepos 17 d.** reikalavimas pateikti gamintojo deklaraciją yra taikomas ir **sienos perėjimo punktuose veikiančiose muitinės įstaigose.**

Nuo **2023 m. liepos 3 d.** pagal Tarptautinių sankcijų įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinėje tvarkos aprašo 11.8 papunktį, eksportuojant (reeksportuojant) Sąraše nurodytas prekes, kurios išvežamos per kitų ES valstybių narių muitinės įstaigas, privalu Lietuvoje esančiai eksporto įstaigai, be visų kitų privalomų muitiniam įforminimui dokumentų, papildomai pateikti eksportuojamų (reeksportuojamų) prekių gamintojo išduotą dokumentą (toliau – **gamintojo deklaracija**; laisvos formos dokumentas), kuriuo prekių gamintojas patvirtina, kad jam:

- **žinomas** jo pagamintų **prekių pardavėjas** (nurodomi prekių pardavėjo duomenys) ir jų **pirkėjas** (nurodomi prekių pirkėjo duomenys) trečiojoje šalyje ir jų **sudarytas sandoris** jam nekelia abejonių, kad jį vykdant gali būti nesilaikoma tarptautinių sankcijų taikymo sąlygų;
- **žinoma**, kad jo pagamintos **prekės bus tranzitu gabenamos per šalies, kuriai taikomos tarptautinės sankcijos, teritoriją** į kitą trečiąją šalį, jeigu toks prekių gabenimas numatytas, ir jis yra tikras, kad tokiu atveju prekės bus gabenamos pasirenkant tokį prekių gabenimo būdą ir transporto priemones, jog nebūtų sudaromos sąlygos prekių perparduoti, perdirbti, pakeisti, sandėliuoti, perkrauti į kitą transporto priemonę, įskaitant priekabos ar puspriekabės su prekėmis perkabinimą ar vilkiko pakeitimą, ar atlikti kitus tarptautinių sankcijų taikymo sąlygų neatitinkančius veiksmus, ir prireikus pagrįsti, kad buvo ar bus tinkamai laikomasi šių reikalavimų;
- **žinomas** jo pagamintų prekių **galutinis naudotojas** bei jų **galutinis naudojimas** trečiojoje šalyje ir prekių gamintojas yra tikras, kad prekės nebus naudojamos nesilaikant tarptautinių sankcijų taikymo sąlygų.

Reikalavimas pateikti gamintojo deklaraciją taikomas tik tuo atveju kai prekių, nurodytų Sąraše, tranzitas per šalies, kuriai taikomos tarptautinės sankcijos, teritoriją nėra draudžiamas.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Paskelbtos praktinės gairės ekonominės veiklos vykdytojams, kurios padės nustatyti bandymus apeiti sankcijas

2023 m. liepos 17 d., bendradarbiaudamos tarpusavyje penkios pasienio valstybės – Estija, Latvija, Lietuva, Suomija ir Lenkija – parengė **bendras praktines gaires** ekonominės veiklos vykdytojams, kurios padės aptikti sankcijų apėjimo atvejus ir užkirsti kelią tokiems bandymams.

Paskelbtose praktinės gairėse nurodoma:

- į kokius veiksmus įmonės turėtų atsižvelgti atlikdamos **rizikos vertinimą**;
- klausimai, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant bendrovės **KYC procedūrą**;
- **įspėjamieji požymiai** (angl. red-flags) su Rusija ar trečiosiomis šalimis susijusiuose verslo sandoriuose;

- **nuosavybės ir kontrolės** nustatymo procedūros.

Šios gairės pagal savo pobūdį **nėra privalomos**. Tai **ekspertinio lygmens** dokumentas, kurį rengiant buvo remiamasi įvairių ES ir valstybių narių institucijų nurodymais ir įžvalgomis dėl sankcijų apėjimo ir vengimo.

Patvirtintas Nacionalinis kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašas

2023 m. birželio 28 d., Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir **Tarybos reglamento (ES) 2021/821**, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą su visais pakeitimais **9 straipsniu** ir Lietuvos Respublikos **strateginių prekių kontrolės įstatymo 8 straipsnio 5 dalimi**, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. vasario 24 d. rezoliucijoje Nr. XIV-930 „Dėl Rusijos ir Baltarusijos agresijos prieš Ukrainą“ įvardintą užsienio valstybių vykdomos karinės agresijos prieš Ukrainą keliamą grėsmę Lietuvos visuomenės saugumui bei siekdama sumažinti šią grėsmę ribojant užsienio valstybių technines galimybes vykdyti karo veiksmus Ukrainoje, nutarė:

- Patvirtinti Nacionalinį kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašą;
- Uždrausti į Nacionalinį kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašą įtrauktų prekių, kurios nėra išvardytos Reglamento (ES) 2021/821 I priede, eksportą, įskaitant reeksportą, iš Lietuvos Respublikos į trečiąsias šalis, kai prekių išvežimas vykdomas per Lietuvos Respublikos valstybės sienos perėjimo punktus su ne Europos Sąjungos valstybėmis narėmis.

Atitinkamai LR Vyriausybė priėmė **Nutarimą Nr. 512**. Šis nutarimas įsigalioja **2023 m. liepos 3 d ir galioja iki 2024 m. sausio 2 d.**

Informacija apie įšaldytą turtą Lietuvoje

Vadovaujantis 2014 m. kovo 17 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsিনamasi, **Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos 9 juridiniams asmenims**, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių **įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei 61,278 mln. eurų, daugiau nei 810 tūkst. JAV dolerių.**

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos ES ribojamosios priemonės, **suma yra daugiau nei 1,281 mln. eurų ir daugiau nei 1,798 mln. JAV dolerių.**

Vadovaujantis 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos įsitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, **šiuo metu įšaldytos lėšos 6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, bendra suma 23,720 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių.**

Informacija parengta remiantis FNTT tinklapyje skelbiama informacija. Informacija pateikta **2023.07.04 dienai**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [TARPTAUTINĖS FINANSINĖS SANKCIJOS | Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba \(fntt.lt\)](https://www.fntt.lt)

Nustatytos naujos sankcijos Rusijai

2023 m. liepos 20 d. OFAC paskelbė sankcijas beveik **120 asmenų ir įmonių**, atsakingų ar prisidedančių prie Rusijos vykdomo karo Ukrainoje. Šiomis sankcijomis siekiama **pabloginti esamus ir būsimus Rusijos karinius pajėgumus, sumažinti Rusijos gaunamas pajamas** iš būsimų energetikos projektų, **pažaboti sankcijų vengimą**, sankcionuojant subjektus, kurie padeda Rusijai įsigyti ribojamų prekių ir medžiagų, ir apriboti Rusijos naudojimąsi tarptautine finansų sistema.

- **Energetikos sektoriuje**, JAV Valstybės departamentas nustatė sankcijas Rusijos inžinerijos, pirkimų ir statybos įmonei **Nipigaz** ir jai priklausančioms įmonėms; Rusijos įmonėms **BKE ir Siberian Service Company**, teikiančioms gręžimo įrangą ir paslaugas, susijusias su naujų naftos ir dujų žvalgymu ir gręžimu; Rusijos laivybos įmonei **SASCO**, teikiančiai logistinę paramą keliems RU ateities energetikos projektams, jos dukterinėms įmonėms ir jai priklausantiems laivams; taip pat dviem **Rosatom dukterinėms įmonėms AEM Propulsion ir NPO KIS**. Taip pat OFAC nustatė sankcijas **metalų ir kalnakasybos sektoriaus įmonėms**; energetikos pramonės įrangos ir cheminių medžiagų gamintojams ir Rusijos investiciniam fondui **Fund Energy**, investuojančiam į energetiką, naftą ir dujas, kasybos įmones ir infrastruktūros objektus.
- **Karinėje ir gynybos srityje**, JAV Valstybės departamentas nustatė sankcijas eilei gynybos subjektų ir pirkimų įmonių, tarpininkaujančių įsigyjant prekes, kurios yra reikalingos Rusijos karo pramonei; Rusijos privačias karines grupes **Okhrana ir PMC Vega**, su jomis susijusias įmones ir asmenis; subjektus, kurie yra Rusijos karinės kosmoso programos dalis; taip pat du asmenis, kurie veikė **Wagner grupės lyderio Y.Prigožino vardu** ir padėjo tiekti amuniciją į Rusiją.
- **Finansų sektoriuje**, į sankcijų sąrašus įtraukti keli Maskvoje įsikūrę komerciniai bankai ir pinigų pervedimo įstaigos (**Locko Bank, Petersburg Social Commercial Bank, Commercial Bank Solidarnost, Tinkoff Bank, Unistream Commercial Bank**).
- **Rusijos elito ir valdžios atstovai**, tame tarpe Rusijos deimantų kasybos **įmonės Alrosa vadovas P.Marinychev**; Rusijos ekonomikos, prekybos, energetikos viceministrai, FSB direktoriaus pavaduotojas, Smolensko regiono gubernatorius.
- **Tarpininkai, padedantys išvengti sankcijų**. Išdo departamentas į sankcijų sąrašus įtraukė **eilę Kirgizijoje įsikūrusių įmonių ir asmenų**, kurie tarpininkauja eksportuojant elektronikos komponentus ir kitas technologijas į Rusiją, tame tarpe dvejopo naudojimo prekes Rusijos gynybos sektoriaus subjektams; taip pat Rusijoje ir kitose šalyse veikiančias įmones, kurios padeda išvengti sankcijų, taip pat eilę Rusijoje įsisteigusiu subjektų, importuojančių dvejopo naudojimo technologijas iš užsienio.

Informacija parengta pagal Lietuvos Ambasados JAV pateiktą informaciją.

Daugiau informacijos (anglų k.): <https://www.state.gov/imposing-additional-sanctions-on-those-supporting-russias-war-against-ukraine/>
<https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy1636>

Nustatytos sankcijos Šiaurės Makedonijos Struga savivaldybės merui

2023 m. birželio 20 d. JAV nustatė sankcijas **Šiaurės Makedonijos, Struga savivaldybės merui, Ramiz Merko**, dėl jo dalyvavimo didelėje korupcinėje veikloje.

Pranešime spaudai nurodoma, kad dirbdamas Strugos meru, R. Merko pasisavino lėšas ir kišosi į teisminius bei kitus viešuosius procesus, taip pakirsdamas visuomenės pasitikėjimą Šiaurės Makedonijos demokratinėmis institucijomis ir pareigūnais.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Designation of Ramiz Merko, North Macedonia, for Significant Corruption - United States Department of State](#)

Nustatytos sankcijos dviem Rusijos FSB pareigūnams

2023 m. birželio 23 d. JAV Iždo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) nustatė sankcijas **dviem Rusijos federalinės saugumo tarnybos (FSB) pareigūnams**, kuriems Teisingumo departamentas neseniai pateikė kaltinimus ir kurie atliko svarbų vaidmenį Kremlui bandant vykdyti pasaulines kenkėjiškas įtakos operacijas, įskaitant pastangas daryti įtaką vietos rinkimams Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Sprendimas taikyti sankcijas asmenims yra tiesiogiai susijęs su 2022 m. liepos 29 d. sprendimu taikyti ribojamąsias priemones asmenims, kurie bendradarbiauja su FSB, už dezinformacijos ir kenkėjiškos įtakos sklaidą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Targeting Russia's Global Malign Influence Operations and Election Interference Activities - United States Department of State](#)

Nustatos sankcijos „Wagner Group“ vadovui ir susijusioms bendrovėms

2023 m. birželio 27 d. JAV nustatė sankcijas **keturiems subjektams Centrinėje Afrikos Respublikoje (CAR)** dėl jų ryšio su „Wagner“ grupe ir dėl vykdomos veiklos, kuri kenkia demokratiniam procesams ir institucijoms CAR, neteisėtai prekiaujant šalies gamtiniais ištekliais (auksu).

Taip pat paskelbta apie vieną Rusijos pilietį, vadovaujantį „Wagner“ grupės pajėgoms Malyje. „Wagner“ veikė Malyje siekdama gauti pajamų grupei ir jos savininkui J. Prigožinui bei norėdama įsigyti ginklų ir įrangos, kad galėtų toliau dalyvauti karo veiksmuose Ukrainoje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Sanctioning Entities and Individual Connected to Wagner Group in Africa - United States Department of State & Treasury Sanctions Illicit Gold Companies Funding Wagner Forces and Wagner Group Facilitator | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos ISIS lyderiams ir Meksikoje įsikūrusiai prekybos žmonėmis organizacijai

2023 m. birželio 27 d. JAV nustatė sankcijas **keturiems asmenims** dėl su konfliktais susijusio seksualinio smurto. JAV Valstybės departamentas įvardijo du ISIS lyderius kaip **tarptautinius teroristus**, kuriems taikomos specialios sankcijos pagal Vykdomąjį Įsakymą (angl. Executive Order) E.O. 13224. Abu asmenys vykdė seksualinį smurtą prieš jezidus ir buvo atsakingi už jezidų moterų ir mergaičių pagrobimą.

JAV taip pat pranešė apie nustatytas sankcijas **dviems Pietų Sudano piliečiams**, pagal Vykdomąjį Įsakymą E.O. 13664, kurie yra susiję su žmonių pagrobimais ir su konfliktais susijusiu seksualiniu smurtu.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Designating and Promoting Accountability for Conflict-Related Sexual Violence - United States Department of State & Treasury Sanctions Mexico-based Transnational Human Smuggling Organization | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Mianmaro gynybos ministerijai ir Mianmaro bankams

2023 m. birželio 21 d. JAV nustatė sankcijas **Mianmaro gynybos ministerijai** ir **dviem didžiausiems Mianmaro režimo kontroliuojamiems bankams** - Mianmaro užsienio prekybos bankui (MFTB) ir Mianmaro investicijų ir komerciniam bankui (MICB).

MFTB ir MICB padėjo režimui lengviau naudoti užsienio valiutą, tam kad Mianmaro gynybos ministerija būtų aprūpinta ginklais. Šie bankai taip pat leido Mianmaro pajamas gaunančioms valstybinėms įmonėms lengvai patekti į tarptautines rinkas naudojantis lengvatinio apmokestinimo šalyse įsikūrusių bankų sąskaitomis, taip leidžiant režimui naudotis dideliais finansiniais ištekliais kariniams tikslams.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Sanctioning Two State-Owned Banks and the Ministry of Defense for the Burma Military Regime's Atrocities - United States Department of State](#)

Nustatytos sankcijos pareigūnui, kuris susijęs su korupcija Serbijoje

2023 m. liepos 11 d. JAV nustatė sankcijas **Serbijos piliečiui** Aleksandar Vulin, Serbijos politikui, kuris šiuo metu yra Saugumo žvalgybos agentūros (BIA) direktorius, o anksčiau ėjo vidaus reikalų ministro pareigas.

Aleksandar Vulin įtraukimas į sąrašą rodo Jungtinių Valstijų pasiryžimą patraukti atsakomybėn asmenis, dalyvaujančius korupciniuose sandoriuose, kuriais siekiama įgyvendinti savo politines programas ir asmeninius interesus taikos ir stabilumo Vakarų Balkanuose sąskaita. Tokie korupciniai sandoriai palengvina piktavališką Rusijos veiklą Serbijoje ir regione.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Official Linked to Corruption in Serbia | U.S. Department of the Treasury](#)

Buvę valstybinio banko „Otkritie“ valdybos nariai pateikė ieškinį dėl išbraukimo iš JAV sankcijų sąrašo

2023 m. birželio 15 d. Elena Titova ir Andrejus Golikov, **du buvę nepriklausomi valstybinio banko „Otkritie“ valdybos nariai**, kurie pasitraukė iš pareigų protestuodami prieš Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, pateikė ieškinius JAV Valstybės ir Išdo departamentams, teigdami, kad jie turėtų būti išbraukti iš JAV sankcijų sąrašo.

M. Titova ir A. Golikov buvo įtraukti į JAV sankcijų sąrašą 2022 m. balandžio mėn. kartu su kitais banko „Otkritie“ valdybos nariais o 2022 m. gegužės mėn. pateikė prašymą išbraukti juos iš sąrašo. JAV vyriausybė į skundus turi atsakyti per **du mėnesius**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Golikov Complaint CLEAN.pdf](#); [Titova Complaint CLEAN.pdf](#)

JAV prokuroras paskelbė kaltinimus asmeniui dėl JAV sankcijų Iranui pažeidimo ir kitų nusikalstamų veikų

2023 m. liepos 10 d. Jungtinių Amerikos Valstijų Niujorko pietinės apygardos prokuroras paskelbė kaltinimus **analitikos centro direktoriui Gal Luft** dėl veikimo kaip neregistruotam užsienio agentui, prekybos ginklais, JAV sankcijų, taikomų Iranui, pažeidimo ir melagingų pareiškimų teikimu federaliniams agentams.

Pirma, G.Luft, turintis dvigubą JAV ir Izraelio pilietybę, kartu su kitais asmenimis sudarė sąmokslą, siekdamas Jungtinėse Valstijose veikti Kinijos Liaudies Respublikos (toliau - Kinija) interesų labai kaip Kinijoje įsikūrusių užsakovų agentas, **neįsiregistravęs kaip užsienio agentas**, kaip to reikalaujama pagal JAV įstatymus.

Antra, G.Luft kartu su kitais asmenimis sudarė sąmokslą ir bandė tarpininkauti sudarant **neteisėtus ginklų sandorius**, be kita ko, su tam tikrais Kinijos fiziniiais ir juridiniais asmenimis. Atlikdamas tarpininko vaidmenį, G.Luft stengėsi surasti tam tikrų ginklų ir kitų medžiagų pirkėjus ir pardavėjus, neturėdamas tam licencijos, kaip to reikalaujama pagal JAV įstatymus, taip pažeisdamas Ginklų eksporto kontrolės įstatymą.

Trečia, G.Luft kartu su kitais asmenimis sudarė sąmokslą ir bandė tarpininkauti sudarant sandorius dėl **Irano naftos**, kurią, siekdamas nuslėpti veiklą ir išvengti sankcijų, nurodė bendrininkui vadinti „**braziliška**“ **nafta**, taip pažeisdamas JAV sankcijas Iranui ir Tarptautinį nepaprastųjų ekonominių galių aktą (angl. The International Emergency Economic Powers Act, IEEPA).

Daugiau informacijos (anglų k.): [Southern District of New York | U.S. Attorney Announces Charges Against Co-Director Of Think Tank For Acting As An Unregistered Foreign Agent, Trafficking In Arms, Violating U.S. Sanctions Against Iran, And Making False Statements To Federal Agents | United States Department of Justice](#)

Nustatytos sankcijos fentanilio tinklui, kuriam vadovauja Sinaloa kartelio šeimos nariai

2023 m. liepos 12 d. JAV nustatė sankcijas **vienai Meksikoje įsikūrusiai bendrovei ir 10 Meksikos piliečių**, įskaitant kelis **Sinaloa kartelio narius ir bėglius**, kurie yra atsakingi už didelę dalį neteisėtos prekybos fentaniliu ir kitais mirtiniais narkotikais, kuriais prekiaujama Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Pažymėtina, kad bendrovė reguliariai gaudavo cheminių medžiagų siuntas iš Kinijos Liaudies Respublikos eksportuotojų. Šie JAV veiksmai buvo glaudžiai koordinuojami su Meksikos vyriausybe.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Sanctioning Fentanyl Network Run by Sinaloa Cartel Family Members - United States Department of State](#)

Nustatytos sankcijos buvusiam Panamos prezidentui

2023 m. liepos 12 d., dėl dalyvavimo **didelės apimties korupcinėje veikoje** JAV nustatė sankcijas **buvusiam Panamos prezidentui** Juan Carlos Varela Rodriguez. Juan Carlos Varela Rodriguez, dirbdamas Panamos viceprezidentu, o vėliau prezidentu, priėmė kyšius mainais už netinkamą valstybinių sutarčių sudarymą.

Šis įtraukimas į sąrašą dar kartą patvirtina Jungtinių Valstijų įsipareigojimą kovoti su Panamoje paplitusia korupcija. Dėl korupcijos Panamos gyventojai neteisingai netenka galimybės naudotis kokybiškomis viešosiomis paslaugomis, pavyzdžiui, mokyklomis, ligoninėmis ir keliais, o tai kenkia jų ekonominėms perspektyvoms ir gyvenimo kokybei.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Designation of Juan Carlos Varela Rodriguez, Former Panamanian President, for Significant Corruption - United States Department of State](#)

Rusijos piliečiui pateikti kaltinimai pažeidus JAV sankcijas

2023 m. liepos 14 d. JAV Niujorko rytinės apygardos prokuroras pateikė kaltinimus Rusijos piliečiui dėl gabenimo kontrabanda **dvejopos paskirties technologijas ir šaudmenis** iš JAV bendrovių Rusijos gynybos sektoriui.

Pažymėtina, kad Rusijos pilietis, **Vadim Konoshchenok**, taip pat įtariamas ryšiais su Rusijos federaline saugumo tarnyba (FSB), buvo suimtas Estijoje pagal Niujorko rytinės apygardos išduotą laikinąjį arešto orderį ir 2023 m. liepos 13 d. išduotas iš Estijos Jungtinėms Valstijoms.

Kaip teigė Jungtinių Valstijų prokuroras, V.Konoshchenok buvo vienas iš svarbiausių schemos, pagal kurią **buvo slapta tiekiamas, Amerikoje pagaminta elektronika ir amunicija Rusijos karo veiksmams ir ginklų kūrimui**, dalyvių, pažeidžiant JAV ekonomines sankcijas ir kitus baudžiamuosius įstatymus.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Eastern District of New York | Suspected Russian Intelligence Operative Extradited from Estonia to Face Charges Related to Providing American-Made Electronics and Ammunition to Russian Military | United States Department of Justice](#)

Nustatytos sankcijos Šiaurės Makedonijos verslininkui ir narkotikų prekeiviams

2023 m. liepos 19 d. OFAC nustatė sankcijas **Jordan Kamcev** Šiaurės Makedonijoje. J. Kamcev piktnaudžiavo savo padėtimi, dalyvavo **korupcinėje veikloje** ir siekė savanaudiškų tikslų Šiaurės Makedonijos demokratinėms institucijoms ir piliečių sąskaita.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Treasury Targets Corrupt Businessman in North Macedonia | U.S. Department of the Treasury](#)

2023 m. liepos 19 d. OFAC taip pat nustatė sankcijas **trims Belgijos piliečiams ir vienam Meksikos piliečiui** už **tarptautinę prekybą narkotikais**, įskaitant kokainą ir fentanilį. Į sankcijų sąrašą įtraukti asmenys dalyvavo veiksmuose importuojant ir platinant narkotikus, skirtus JAV ir Europos rinkoms.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Drug Traffickers Operating Across Europe and North America | U.S. Department of the Treasury](#)

Paskelbtas informacinis pranešimas apie gynybos prekių eksporto kontrolę

2023 m. liepos 10 d. JAV valstybės departamentas paskelbė **informacinį pranešimą** apie JAV gynybos eksporto kontrolę, kuriame, aptariama:

- pagal ITAR taikomos išimtys, leidžiančios prekiauti gynybos srities prekėmis tiesioginio komercinio pardavimo tikslais;
- siūloma taisyklė, kurioje būtų nurodyta, kad gynybos reikmenų gabenimas į dislokavimo vietą ar pratybas nebūtų laikomas reeksportu, kuriam taikoma ITAR;
- nuolatinė technologijų stebėseną siekiant nustatyti technologijas, kurias reikėtų išbraukti iš JAV šaudmenų sąrašo; ir
- nuolatinė eksporto kontrolės būtinybė artimiems partneriams ir sąjungininkams.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Nustatytos naujos sankcijos dėl Rusijos vykdomos priverstinės ukrainiečių vaikų deportacijos

2023 m. liepos 17 d. JK užsienio reikalų sekretorius Jamesas Cleverly paskelbė sankcijas **14 subjektų**, kuriomis reaguojama į Rusijos bandymus sunaikinti Ukrainos nacionalinį identitetą, įskaitant sankcijas **11 asmenų**, susijusių su priverstiniu ukrainiečių vaikų deportavimu.

Tarp asmenų, kuriems nustatytos sankcijos - Rusijos pareigūnai: Ksenia Mishonova, Maskvos regiono vaikų teisių komisarė, ir Sergey Kravtsov, Rusijos švietimo ministras. Šie asmenys atliko pagrindinį vaidmenį Rusijos parengtoje deportacijos programoje, kuria siekiama ištrinti ukrainiečių kultūrinį ir nacionalinį tapatumą. Daugiau kaip **19 000 ukrainiečių vaikų** Rusijos valdžios institucijos prievarta buvo deportuoti į Rusiją arba laikinai Rusijos kontroliuojamą teritoriją.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK announces new sanctions in response to Russia's forced deportation of Ukrainian children - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/uk-announces-new-sanctions-in-response-to-russia-s-forced-deportation-of-ukrainian-children)

Nustatytos sankcijos „Wagner Group“ vadovams ir fiktyvioms bendrovėms, atsakingoms už smurtą ir nestabilumą visoje Afrikoje

2023 m. liepos 20 d. nustatytos naujos JK sankcijos **13 asmenų ir įmonių**, susijusių su Rusijos „Wagner Group“ veiksmais, įskaitant egzekucijas ir kankinimus Malyje ir Centrinės Afrikos Respublikoje (CAR) bei grėsmes taikai ir saugumui Sudane.

Rusijos samdinių grupė „Wagner Group“ jau kelerius metus veikia **Malyje, CAR ir Sudane**, agresyviai įgyvendindama Rusijos užsienio politikos interesus regione ir teikdama karinę paramą kovos su terorizmu operacijoms, per kurias žuvo šimtai civilių gyventojų.

„Wagner Group“ taip pat tiekė ginklus ir karinę įrangą Sudanui. Į sankcijų sąrašą atitinkamai įtrauktos trys įmonės, kurios veiki šalyje kaip „Wagner Group“ priedangos ir nuolat kelia pavojų taikai ir stabilumui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions Wagner Group leaders and front companies responsible for violence and instability across Africa](https://www.gov.uk/government/news/uk-sanctions-wagner-group-leaders-and-front-companies-responsible-for-violence-and-instability-across-africa)

JK nustatys išplėstinį sankcijų Iranui režimą

2023 m. liepos 6 d., JK užsienio reikalų sekretorius Jamesas Cleverly paskelbė planus **išplėsti sankcijų Iranui režimo kriterijus**, įtraukiant į juos:

- **Irano režimo veiklą**, kuria kenkiama taikai, stabilumui ir saugumui Artimuosiuose Rytuose ir tarptautiniu mastu;
- Irano **ginklų ar ginklų technologijų** naudojimą ir platinimą;
- Irano režimo **kenkimą demokratijai, pagarbai teisinei valstybei ir geram valdymui**; ir
- **kitą priešišką veiklą** Jungtinei Karalystei ir partneriams, kurią vykdo Irano režimas, įskaitant grėsmes žmonėms, nuosavybei ar saugumui.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK steps up action to tackle rising threat posed by Iran - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/uk-steps-up-action-to-tackle-rising-threat-posed-by-iran).

Nustatytos naujos sankcijos dviem asmenims Sirijoje

2023 m. birželio 19 d. Jungtinės Karalystės Finansinių sankcijų įgyvendinimo tarnyba (OFSI) paskelbė apie sankcijas **dviem asmenims**, vykdžiusiems represijas prieš civilius gyventojus.

Sankcijos nustatytos pagal 2018 m. Sankcijų ir kovos su pinigų plovimu teisės akto Sirijos reglamentą, pagal kurį ribojamosios priemonės yra taikomos asmenims, kurie dalyvauja ar dalyvavo vykdant represijas prieš civilius gyventojus Sirijoje arba tiems, kurie yra ar buvo susiję su parama Sirijos režimui ar gavo iš jo naudos.

Daugiau informacijos (anglų k.):

[Notice_Syria_190623.pdf \(publishing.service.gov.uk\)](https://publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/118623/Notice_Syria_190623.pdf).

Atnaujintos bendrosios licencijos

2023 m. birželio 26 d. OFSI **iki 2024 m. kovo 31 d.** pratęsė bendrosios licencijos **INT/2022/1710676**, kuria leidžiama tęsti tam tikrų „Evraz plc“ Šiaurės Amerikos dukterinių įmonių veiklą, galiojimą.

OFSI taip pat iš dalies pakeitė bendrąją licenciją **INT/2022/1875276**, susijusią su telekomunikacijų paslaugų ir naujienų žiniasklaidos paslaugų verslo ir pagrindinių poreikių tenkinimu. Pakeitimu redaguojamos civilinės telekomunikacijų ir naujienų žiniasklaidos paslaugos, kurioms taikomos sankcijos ir su kuriomis asmuo gali tęsti verslo operacijas.

Nustatytos naujos sankcijos Rusijai, panaikinant prieigą prie JK teisinių paslaugų

2023 m. birželio 29 d. Jungtinės Karalystės (JK) vyriausybė priėmė naują įstatymą, pagal kurį JK teisininkai negalės konsultuoti Rusijos įmonių sudarant tam tikrus verslo sandorius, taip užkirsdami kelią pasinaudoti pasaulyje pirmaujančia JK teisine patirtimi.

Ši priemonė grindžiama per pastaruosius metus Rusijai įvestomis sankcijomis, dėl kurių jos bendrovėms buvo **apribota galimybė gauti įvairias JK teisininkų teisinės konsultacijas**.

Naujosiomis taisyklėmis bus išplėstos galiojančios taisyklės, draudžiančios Rusijai naudotis JK teisininkų paslaugomis tam tikrai Rusijai naudingai komercinei veiklai palengvinti, ir atitinkamai bus užkirstas kelias teisininkams konsultuoti tarptautines bendroves, pavyzdžiui, priimant sprendimus dėl skolinimo Rusijos įmonėms.

Iš viso, remiantis 2021 m. prekybos srautais, JK ir Rusijos prekybai visiškai arba iš dalies buvo pritaikytos sankcijos **už 19 mlrd. svarų sterlingų**.

Teisinių paslaugų apribojimai **neapima teisinio atstovavimo Rusijos piliečiams**, besinaudojantiems JK teisinėmis žiniomis, taip užtikrinant, kad galimybė visiems gauti teisinę pagalbą išliktų pagrindiniu teisinės valstybės pagrindu visoje Jungtinėje Karalystėje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [New law imposes fresh sanctions on Russia accessing UK legal expertise](#)

Paskelbtos gairės dėl Prekybos interesų apsaugos teisės aktų

2023 m. birželio 26 d. JK paskelbė gaires dėl **Prekybos interesų apsaugos teisės aktų** (toliau - blokavimo reglamentas), kuriais siekiama apsaugoti teisėtą prekybą tarp JK asmenų ir šalių, kurioms daromas poveikis dėl ekstrateritorinio tam tikrų įstatymų taikymo. Atitinkamai, gairėse:

- paaiškinama, kas yra „saugomi asmenys“ (angl. protected persons);
- nurodoma, ką daryti, jei subjektų interesams dėl ekstrateritorinių tam tikrų įstatymų taikymo daromas poveikis;
- paaiškinama, kada bus išduodamas leidimas laikytis ekstrateritorinių sankcijų ir kaip prašyti tokio leidimo; ir
- pateikiamas ekstrateritorinių sankcijų (šiuo metu tai **JAV sankcijos Iranui ir Kubai**) sąrašas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Protection of Trading Interests - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#)

OFSI ir OFAC paskelbė bendrą humanitarinės pagalbos ir aprūpinimo maistu informacinį pranešimą

2023 m. birželio 28 d. OFSI ir OFAC paskelbė bendrą **informacinį pranešimą** dėl humanitarinės pagalbos tiekimo ir aprūpinimo maistu, kuriame pateikiami papildomi išaiškinimai dėl JK ir JAV Rusijai taikomų sankcijų ir atitinkamų išimčių, įskaitant gaires dėl:

- humanitarinę pagalbą teikiančioms NVO taikomas išimtis;
- to, ar JAV ir JK finansų įstaigos gali vykdyti sandorius, susijusius su žemės ūkio prekių, vaistų ar medicinos prietaisų eksportu į Rusiją, iš Rusijos, tranzitu per Rusiją ar susijusius su Rusija; ir
- to, ar JAV ir JK finansų įstaigos gali vykdyti sandorius, susijusius su Rusijos žemės ūkio banku, susijusius su žemės ūkio prekių eksportu į Rusiją, iš jos, tranzitu per ją ar su ja susijusius sandorius.

2023 m. birželio 28 d. bendradarbiaudama ir siekdama sustiprinti pasaulinį saugumą, **Jungtinė Karalystė, JAV, Australija, Kanada ir Naujoji Zelandija** (angl. Five Eye partners) įsipareigojo oficialiai **koordinuoti eksporto kontrolės vykdymą**.

Šios pastangos grindžiamos esamu dalijimusi informacija ir kitokiu bendradarbiavimu tarp šių pagrindinių partnerių, taip pat bus siekiama panaudoti vykdymo užtikrinimo išteklius, kad būtų išplėsti kiekvienos šalies pajėgumai imtis veiksmų siekiant užkirsti kelią **eksporto kontrolės vengimui** ir atgrasyti nuo jo, be kita ko, **ribojant Rusijos prieigą prie technologijų**, kuriomis skatinama Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [file \(doc.gov\)](#)

Papildytos gairės dėl teisinių paslaugų teikimo Rusijai apribojimų

FCDO (angl. Foreign, Commonwealth & Development Office) ir Verslo ir prekybos departamentas papildė gaires dėl teisinių paslaugų ribojimų, susijusių su JK sankcijomis Rusijai, laikydamiesi, kad būtų atsižvelgta į naujus apribojimus.

Pažymėtina, kad JK nuo 2023 m. birželio 30 d. nustatė specialią teisinių konsultacinių paslaugų priemonę. Ši priemonė taikoma **JK asmenims (nesvarbu, kur jie yra) ir JK esantiems asmenims**. Joks toks JK asmuo negali teikti teisinių konsultacinių paslaugų, susijusių su finansine ar prekybos veikla, kuri būtų draudžiama pagal JK sankcijų režimą, jei ši veikla turėtų būtinų sąsajų su JK. Atitinkamai, tai reiškia, kad teisinės konsultacinės paslaugos negali būti teikiamos dėl tokio pobūdžio veiklos, **net jei ši veikla nėra susijusi su JK asmeniu arba nevykdoma JK**. Teisinių konsultacinių paslaugų sąvoka pateikta 2019 m. Rusijos (sankcijų) (išstojimo iš ES) taisyklių **3J priedo 8A dalyje**.

Pažymėtina, kad iki 2023 m. birželio 30 d. priimtiems sutartiniais įsipareigojimams, susijusiems su teisinio konsultavimo paslaugomis, taikomas sandorių užbaigimo laikotarpis baigsis **2023 m. rugsėjo 29 d.**

Daugiau informacijos (anglų k.): [Complying with professional and business services sanctions related to Russia - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#)

Pirmieji OFSI atsakymai į klausimus, pateiktus po teisininkų forumo

Po **2023 m. liepos 4 d.** vykusio OFSI teisininkų forumo, OFSI pateikė atsakymus į **tris klausimus**, kurie buvo užduoti forumo metu. Atsakymuose OFSI nurodė, kad:

- naudoja **žodyno apibrėžtį** „nuolatinės gyvenamosios vietos“ ir „asmuo, susijęs su Rusija“, **sąvokoms** apibrėžti, kurios vartojamos įvairiuose 2019 m. Rusijos (sankcijų) (išstojimo iš ES) reglamentų skyriuose;
- **nenustato**, kokio lygio ar rūšies **deramo patikrinimo priemonių** reikia imtis siekiant užtikrinti atitiktį finansinėms sankcijoms;
- sprendama, kokių vykdymo užtikrinimo veiksmų imtis, OFSI įvertins faktus, kad priimtų **sprendimą**, kuris būtų **teisingas, proporcingas** ir geriausiai **užtikrintų režimo tikslą**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [LSEF-Questions-4.07.23](#)

2023 m. liepos 12 d. Jungtinė Karalystė nustatė **naujas sankcijas įmonėms**, kurios, teikdamos **finansavimą ir ginklus** kariaujančioms kovotojų grupuotėms, skatina niokojantį konfliktą Sudane.

Šiomis griežtomis priemonėmis, taikomomis **Sudano ginkluotųjų pajėgų** (SAF) ir **Greitosios paramos pajėgų** (RSF) kontroliuojamoms bendrovėms, bus apribota jų finansinė laisvė, nes JK piliečiai, bendrovės ir bankai negalės su jomis bendrauti, ir bus daromas spaudimas šalims įsitraukti į **taikos procesą**.

Jungtinė Karalystė iš viso nustatė sankcijas **šešioms subjektams**. Šios sankcijos - aiški žinia tiems, kurie teikia finansavimą ir tiekia prekes SAF ir RSF, kad vykstantis konfliktas yra nepriimtinas ir smurtas turi būti nutrauktas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions businesses funding Sudan war - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/uk-sanctions-businesses-funding-sudan-war).